Geldrop-Mierlo

Memorie van toelichting

Geldrop 12 oktober 2021 *onderwerp* RV Afval- en Grondstoffenplan 2022-2025
registratienr 231195

Beste leden van de raad van de gemeente Geldrop-Mierlo,

Inleiding
De commissie Ruimte heeft op 4 oktober het raadsvoorstel besproken aangaande de vaststelling van het Afval- en Grondstoffenplan 2022-2025. In de commissievergadering is door wethouder van Otterdijk toegezegd dat aan het plan zal worden toegevoegd een paragraaf zwerfafval en illegale bijzetten, ook wel genoemd bijplaatsingen genoemd. Via deze Memorie van Toelichting willen wij u deze paragraaf doen toekomen.

Wat is zwerfafval en wat is een illegale bijzet oftewel een bijplaatsing?
Definitie van zwerfafval:
"Zwerfafval is al het afval dat rondslingert op straat, in de berm, op het strand of bijvoorbeeld in natuurparken. Zwerfafval is 'afval dat door mensen bewust of onbewust is weggegooid of achtergelaten op plaatsen die daar niet voor bestemd zijn of door indirect toedoen of nalatigheid van mensen op die plaatsen is terecht gekomen.'
Zwerfafval is systeem-onafhankelijk. Oftewel welk afval-inzamelsysteem een gemeente ook heeft, dit bepaalt niet of iemand sigarettenpeuken of een wikkel van etenswaren achterlaat in de openbare ruimte.
Ontwijkgedrag is als inwoners het gekozen beleid ontwijken door een andere, lees: niet gekozen, routes te bewandelen. Bij ontwijkgedrag denken we aan:

- Inwoners die afval meenemen naar het werk om er zo niet voor te hoeven betalen;
- Inwoners die een commerciële afvalinzamelaar inhuren omdat zij denken dat dit goedkoper is;
- Inwoners die het afval ergens dumpen uit onwetendheid of omdat men er op deze wijze niet voor hoeft te betalen;

- Inwoners die te weinig ruimte hebben om het afval op te sparen en dit alvast maar buiten neerleggen totdat het de afvalophaaldag is.

Ook onze gemeente kent ontwijkgedrag, onze BOA's geven echter aan dat dit niet of nauwelijks toeneemt (blijft stabiel). In onze gemeente zien we vooral het aanbieden van PBD op de onjuiste dag. De stroom PBD wordt met zakken ingezameld. Met name bij de gestapelde bouw zien we dat als een PBD-zak vol is, inwoners deze 'alvast' buiten leggen. Dit veroorzaakt overlast (aangezicht, aanvreten door vogels, katten etc.) en het verwaaien van PBD-afval. Indirect veroorzaakt dit dus ook zwerfafval.

Zwerfafvalcontracten

In de contracten met aannemers (met name Ergon en Senzer) voor wat betreft het groenonderhoud is opgenomen dat tegelijk met het verwijderen van onkruid ook de plantsoenen ontdaan moeten worden van het zwerfafval. De voorwaarden waaraan voldaan moet worden zijn vastgelegd in een zogenaamd beeldbestek. Dit houdt in dat de te onderhouden plantsoenen altijd moeten voldoen aan een bepaald beeld. Daarbij gelden de eisen voor een bepaalde beeldkwaliteit, zoals dat is neergelegd volgens CROW-systematiek: daarbij wordt gewerkt met kwaliteitshandboeken, beeldbestekken en bewonersschouwen. Kenmerkend voor deze instrumenten is het gebruik van beelden/foto's en nieuwe meetmethoden om de kwaliteit van de openbare ruimte te meten en te beschrijven.

Naast deze formele relatie met de aannemers is ons zwerfafvalbeleid met name gericht op participatie: onder de vleugels van zowel IVN Geldrop als IVN Mierlo is in beide kernen een groep van vrijwilligers actief die met name de bermen zuiveren van zwerfafval. Binnen het huidige onderhoudsprogramma worden bermen namelijk maar twee keer per jaar gemaaid en dat is naar ons idee onvoldoende om deze zuiver te houden van zwerfafval. Vandaar dus dat deze vrijwilligers is gevraagd om met name zich te richten op de bermen.
Overigens wordt er op dit moment overlegd met beide IVN-afdelingen over de organisatie en aansturing van deze groep vrijwilligers zodat de continuïteit daarvan niet in het gedrang komt.

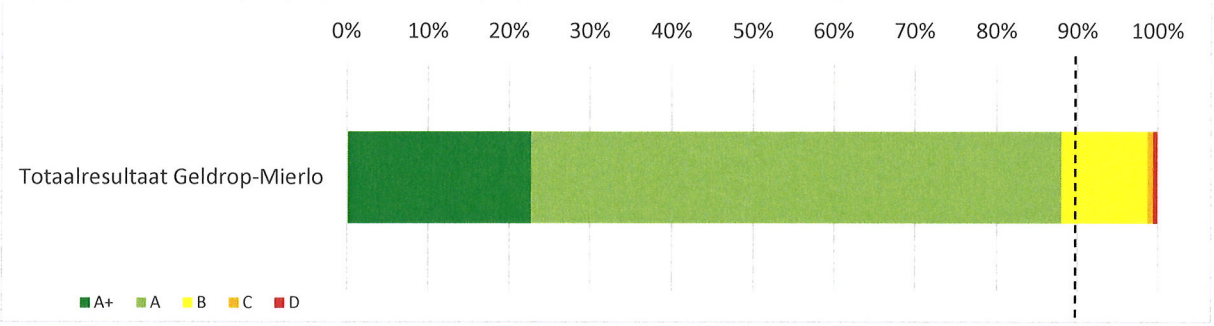
Naast deze groep IVN-vrijwilligers werken we ook samen met de Beestenbende. Dit is een club dat zich richt op kinderen in de leeftijd van 6 tot 12 jaar. Doelstelling is om mee te helpen aan een betere wereld voor de dieren in hun eigen buurt en voor iedereen die daar leeft. Het begint met het aanpakken van zwerfafval. De kinderen gaan onder begeleiding van een volwassene zwerfafval opruimen in de buurten. Met name de BSO's doen hieraan mee. In Geldrop-Mierlo zijn circa 150 kinderen actief die via de Beestenbende buurten ontdoen van zwerfafval.

Naast de samenwerking met bovengenoemde organisaties is ons beleid erop gericht dat alle verzoeken voor medewerking, hulp en ondersteuning bij acties waarbij zwerfafval wordt geruimd, worden ondersteund. Dat kan gaan om een particulier initiatief of een initiatief van bijvoorbeeld een

(buurt)vereniging. Iedereen die zwerfaval wil opruimen in de eigen woonomgeving wordt dus vanuit de gemeente gefaciliteerd.

Monitoring van zwerfafval in de gemeente Geldrop-Mierlo
In de bijlage treft u een rapport aan over de beeldkwaliteit gericht op zwerfafval. Om jaarlijks in aanmerking te komen voor de landelijke zwerfafvalvergoeding is bepaald dat de status van zwerfafval gemonitord moet worden. Deze monitor is uitgevoerd door Beheeraccent.
Aan de hand van de beeldsystematiek is bij 200 meetlocaties de kwaliteit bepaald in het tweede en derde kwartaal van de jaren 2020 en 2021. Volgens de CROW-methodiek wordt het behaalde kwaliteitsniveau bij 90 procent afgelezen.

Totaalresultaat
Indien de waarden van de gemeten beeldmeetlatten bij elkaar worden opgeteld, wordt de totaalscore zichtbaar. Deze is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: Totaalresultaten gemeente Geldrop-Mierlo zwerfafval 2020-2021

Conform CROW-systematiek is de totaalscore een B-kwaliteit (basiskwaliteit), zie zwarte stippellijn. Indien rekening wordt gehouden met de verschillende ambitieniveaus scoort 98,2 procent van de meetlocaties binnen het geldende beleidsambitie.

Bij de doorvertaling hiervan valt op dat de scores van grof zwerfafval (beplanting, gras en verharding) allen een A-kwaliteit scoren. Dit is ruim binnen de marges. Zwerfafval fijn scoort in totaal een B-kwaliteit, evenals de vullingsgraad van de afvalbakken. Wegens het gedifferentieerd beheer zegt dit nog niet direct of aan de beleidsambitie wordt voldaan. Bij onderstaande gegevens is hier rekening mee gehouden:

Beeldmeetlat:	Kwaliteitsniveau:	Percentage ≥ ambitienivea:
- Groen-beplanting-zwerfafval grof	**A-kwaliteit**	99,3 procent;
- Groen-gras-en kr.-zwerfafval grof	**A-kwaliteit**	99,8 procent;

Geldrop-Mierlo

Memorie van toelichting

- Meubilair-afvalbak-vullingsgraad **B-kwaliteit** 92,6 procent;
- Verharding-zwerfafval fijn **B-kwaliteit** 96,5 procent;
- Verharding-zwerfafval grof **A-kwaliteit** 99,2 procent.

Alle vier de beeldmeetlatten scoren in totaal ruim binnen de 90-procentsmarge.

Bovenstaande geeft aan dat de monitoring van zwerfafval uitwijst dat op alle punten meer dan 90% voldoet aan het ambitieniveau. Een aandachtpunt is te vinden in het meubilair; alias de status en vullinggraad van de afvalbakken. Dit punt nemen wij mee als aandachtspunt in de uitvoering.
Ook de doorvertaling op de meetlocaties laat zien dat de vullinggraad van de afvalbakken een aandachtspunt is.

Resumerend
Uit de monitoring van zwerfafval blijkt dat ruim 98% van de schouwlocaties voldoet aan de beleids-ambities. We zien dan ook dat onze inwoners actief bezig zijn op dit punt en dat dit ook zichtbaar is in het monitoren van de beeldkwaliteit. Een aandachtspunt daarbij is het op tijd ledigen van de afvalbakken. Dit pakken wij intern op.

Met de invoering van het nieuwe grondstoffenplan concentreren wij ons met name op het aanbieden van PBD op de juiste dag. Omdat de intentie van inwoners goed is (men scheidt PBD) willen we met name inzetten op informeren en stimuleren. We denken hierbij aan het inzetten van de afvalcoach en kijken waar we deze inwoners kunnen faciliteren door bijvoorbeeld een verzamelpunt te creëren.

Vervolgstappen
Wij gaan er van uit u hier mee voldoende te hebben geïnformeerd en zullen in de uitwerkingsplannen van het Afval- en Grondstoffenplan 2022-2025 u hierover verder informeren.

Bijlagen
- Notitie Beeldkwaliteit Zwerfafval Geldrop-Mierlo, opgesteld door Beheeraccent

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

N.J.H. Scheltens
secretaris

J.C.J. van Bree
Burgemeester

beheeraccent

Beeldkwaliteit Zwerfafval

Gemeente Geldrop-Mierlo

Geldrop-Mierlo

Opdrachtgever:	R. van der Krieken, Gemeente Geldrop-Mierlo
Auteur(s):	S. Krol, Beheeraccent
Onderwerp:	Beeldkwaliteit Zwerfafval 2020-2021
Versie:	1.0
Datum:	7 oktober 2021

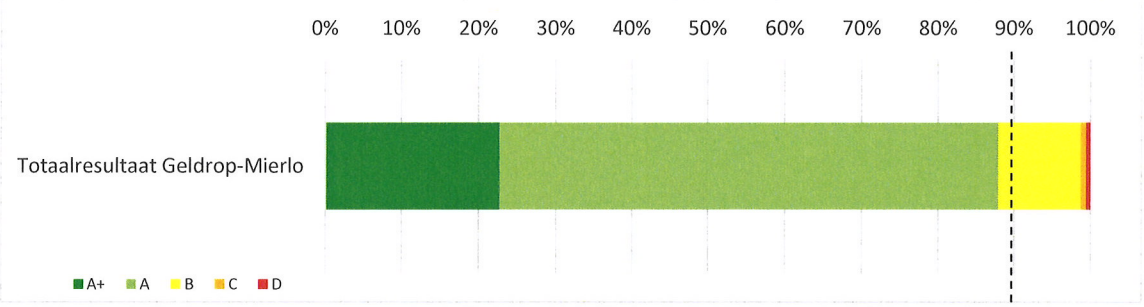
beheeraccent

Resultaten schouw zwerfafval Geldrop-Mierlo

Beheeraccent heeft ten behoeve van beleidsinformatie al enige jaren een schouw uitgevoerd. Onderdeel hiervan zijn viertal beeldmeetlatten betreft zwerfafval. Aan de hand van de beeldsystematiek is bij 200 meetlocaties de kwaliteit bepaald in het tweede en derde kwartaal van de jaren 2020 en 2021. In deze rapportage komt bij iedere grafiek een stippellijn voor bij 90 procent. Volgens de CROW-methodiek wordt het behaalde kwaliteitsniveau bij 90 procent afgelezen. Er is uitgegaan van gedifferentieerd beheer. Dat wil zeggen dat in de centrumgebieden een A-kwaliteit word gevraagd en de overige gebieden een B-kwaliteitsniveau. Meer achtergrond hiervan is beschikbaar via de kwartaalrapportages. De uitkomsten van deze metingen staan verwerkt in deze notitie.

Totaalresultaat

Indien de waarden van de gemeten beeldmeetlatten bij elkaar worden opgeteld, wordt de totaalscore zichtbaar. Deze is weergegeven in figuur 1.

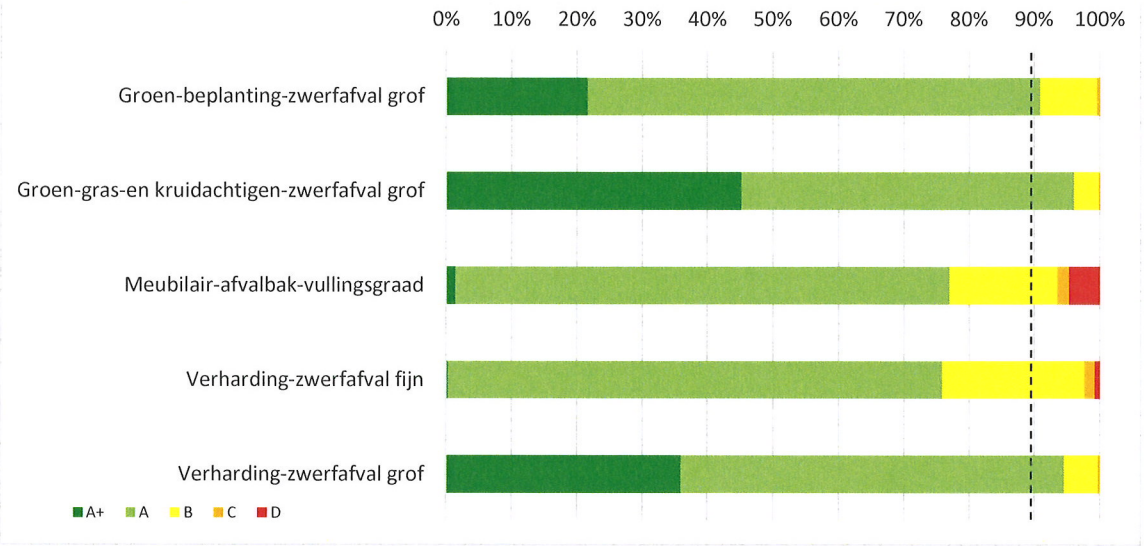
Figuur 1: Totaalresultaten gemeente Geldrop-Mierlo zwerfafval 2020-2021

Conform CROW-systematiek is de totaalscore een B-kwaliteit (basiskwaliteit), zie zwarte stippellijn. Indien rekening wordt gehouden met de verschillende ambitieniveaus scoort 98,2 procent van de meetlocaties binnen het geldende beleidsambitie.

Om een gedetailleerder beeld te krijgen van de behaalde kwaliteit, zijn op de volgende pagina's de afzonderlijke beeldmeetlatten apart uitgewerkt.

Resultaten op beeldmeetlatniveau

In deze paragraaf zijn op beeldmeetlatniveau de gegevens uitgewerkt voor de gemeente Geldrop-Mierlo (zie figuur 2).

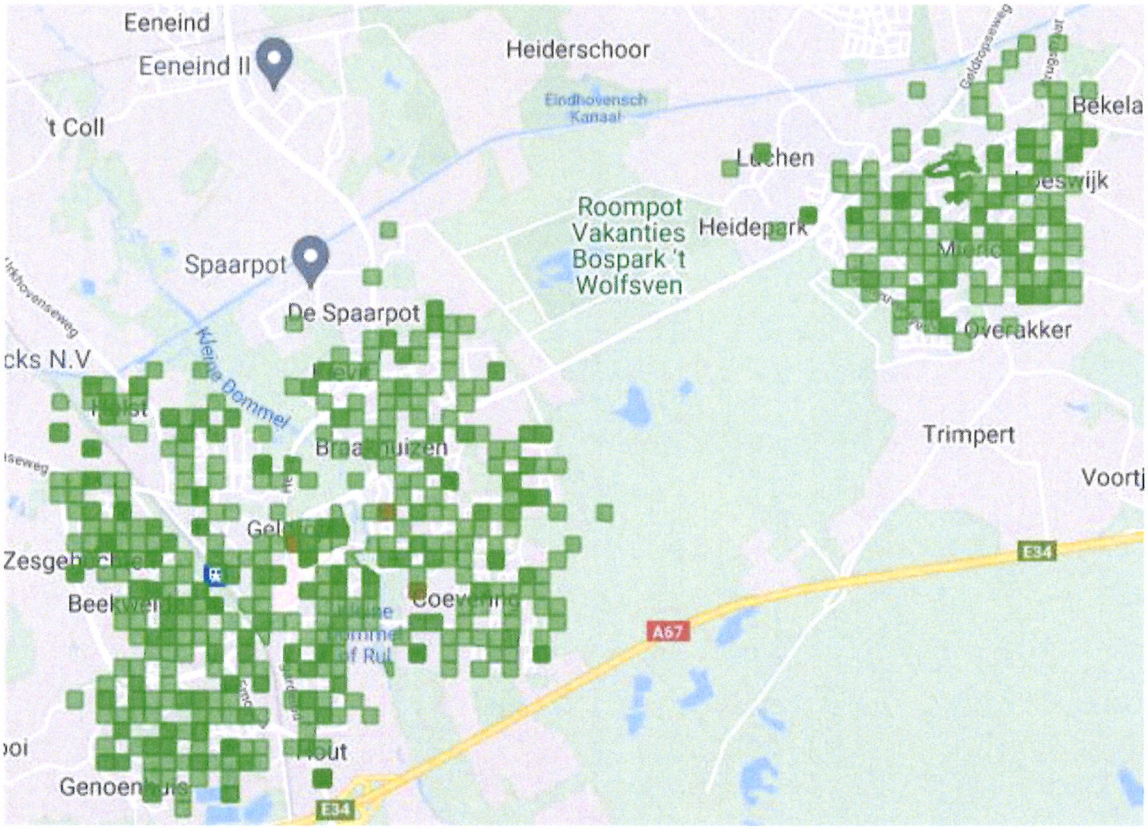
Figuur 2: Resultaat per beeldmeetlat 2020-2021

Hierin valt op dat de scores van grof zwerfafval (beplanting, gras en verharding) allen een A-kwaliteit scoren. Dit is ruim binnen de marges. Zwerfafval fijn scoort in totaal een B-kwaliteit, evenals de vullingsgraad van de afvalbakken. Wegens het gedifferentieerd beheer zegt dit nog niet direct of aan de beleidsambitie wordt voldaan. Onderstaande gegevens is hier rekening mee gehouden:

	Beeldmeetlat:	Kwaliteitsniveau:	Percentage ≥ ambitieniveau:
-	Groen-beplanting-zwerfafval grof	A-kwaliteit	99,3 procent;
-	Groen-gras-en kr.-zwerfafval grof	A-kwaliteit	99,8 procent;
-	Meubilair-afvalbak-vullingsgraad	B-kwaliteit	92,6 procent;
-	Verharding-zwerfafval fijn	B-kwaliteit	96,5 procent;
-	Verharding-zwerfafval grof	A-kwaliteit	99,2 procent.

Alle vier de beeldmeetlatten scoren in totaal ruim binnen de 90-procentsmarge.
Op de volgende pagina staan de beeldmeetlatten verder uitgewerkt. De kaartjes laten steeds de meetlocaties zien over 2020 en 2021, waarin de rode meetlocaties scores zijn onder het ambitieniveau en de groene meetlocaties de scores gelijk of boven het ambitieniveau (zie figuren 5-12).

Zwerfafval in beplanting

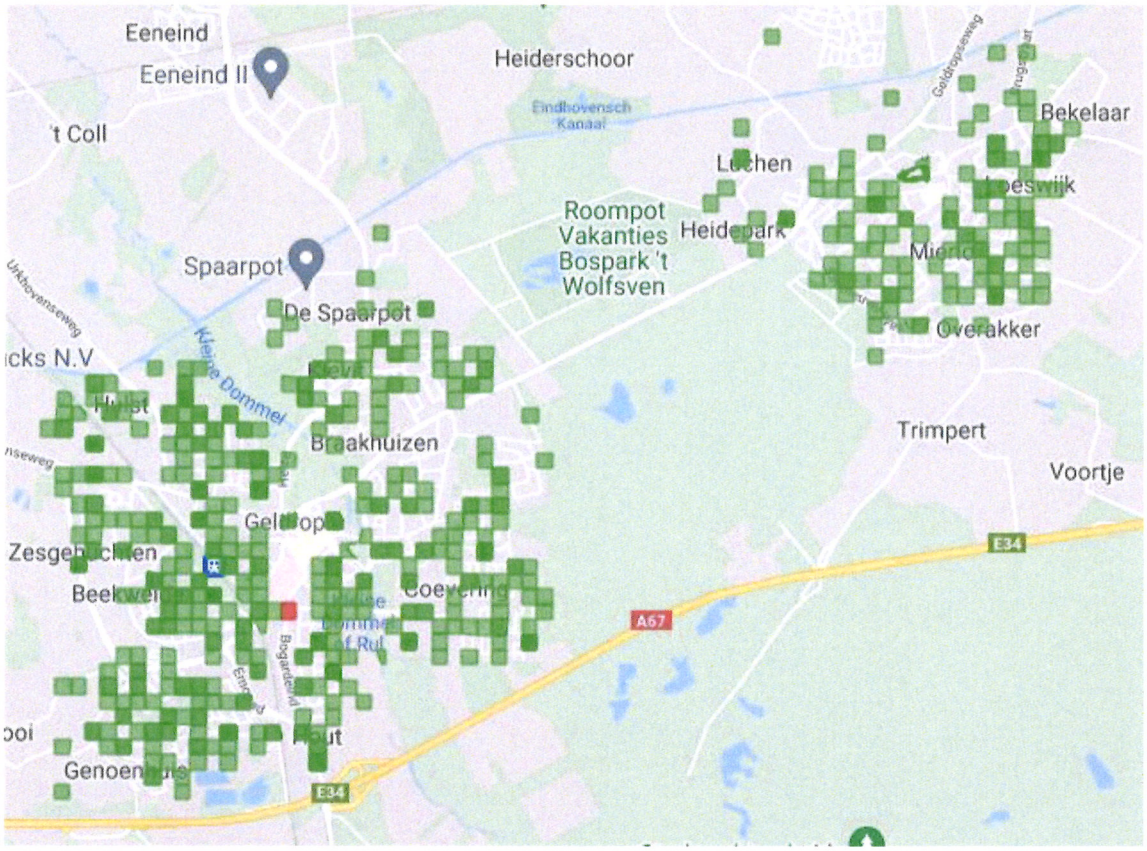
Figuur 3: Zwerfafval in beplanting

Figuur 4: voorbeeldfoto's

Zwerfafval op gras- en kruidachtigen

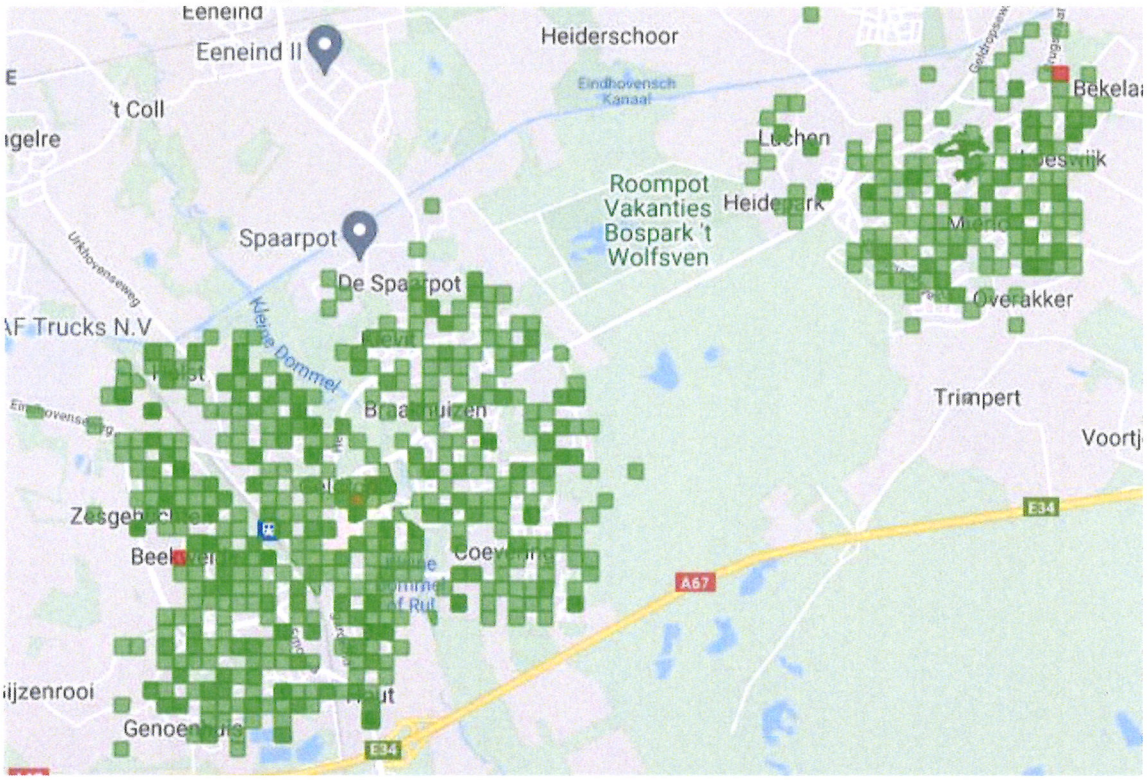

Figuur 5: Zwerfafval op gras

Figuur 6: voorbeeldfotos

Zwerfafval op verharding (grof)

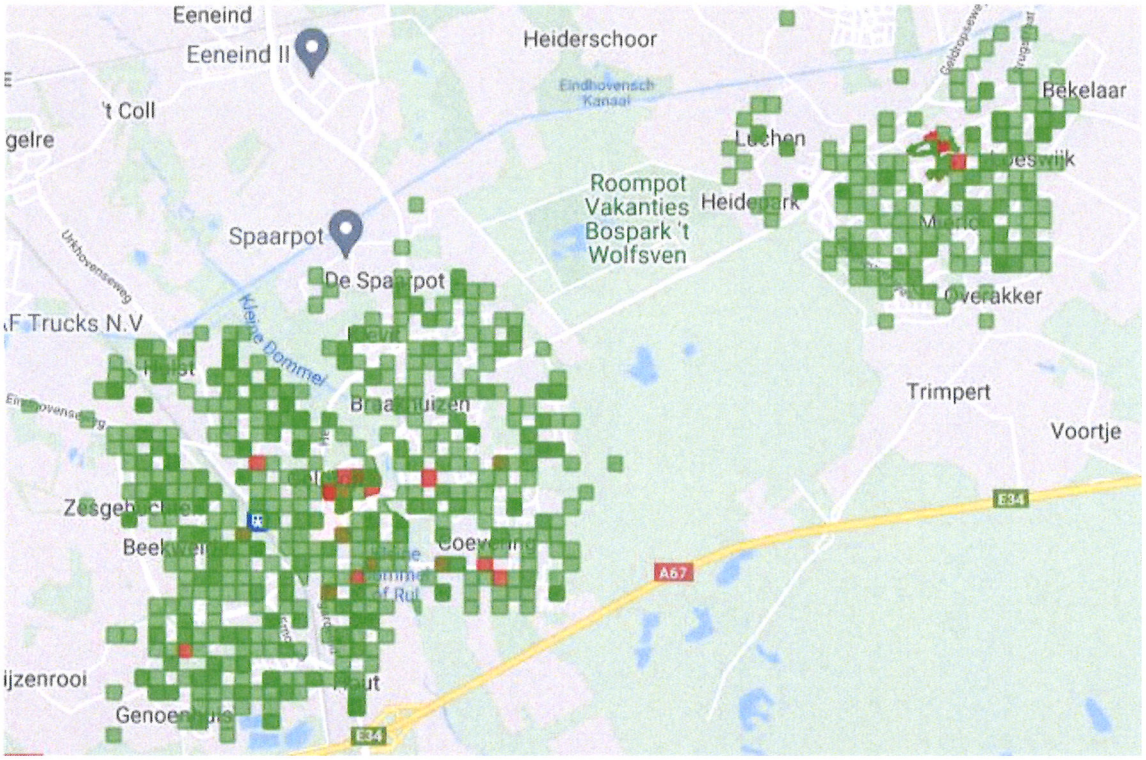
Figuur 7: Zwerfafval op verhardingen

Figuur 8: voorbeeldfoto's

Zwerfafval op verharding (fijn)

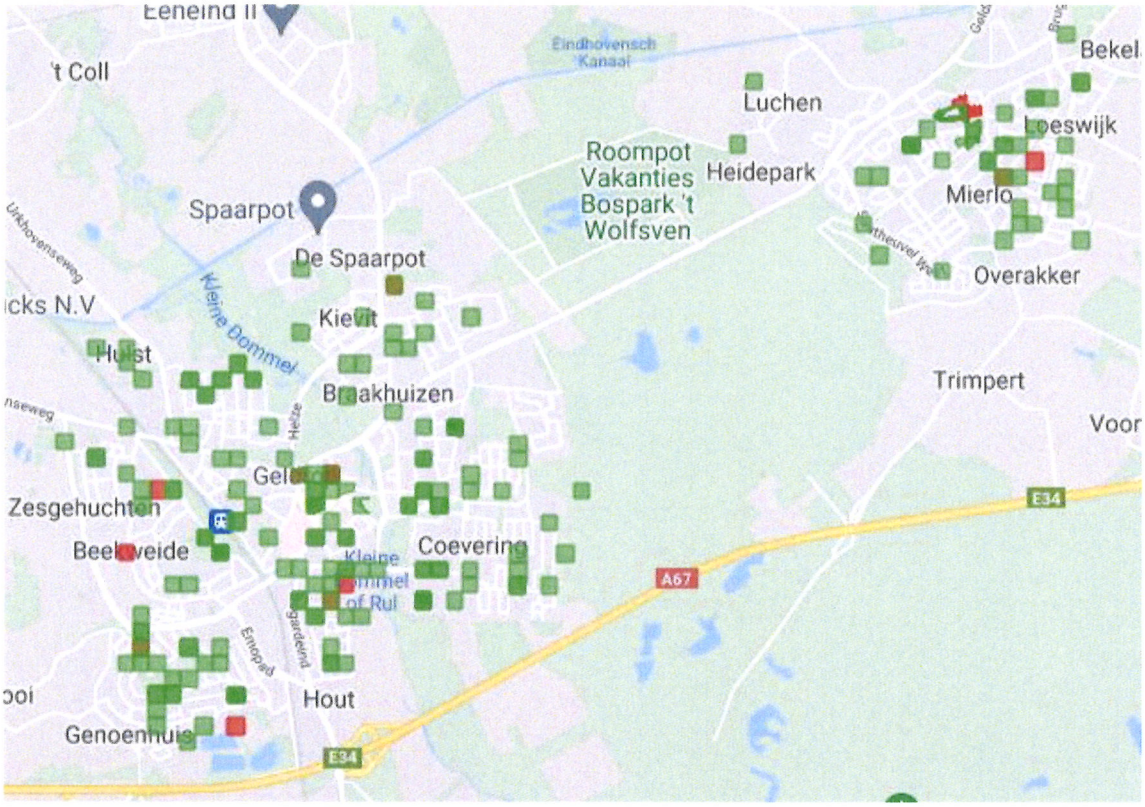
Figuur 9: Zwerfafval fijn op verhardingen

Figuur 10: voorbeeldfoto's

Vullingsgraad van de afvalbakken

Figuur 11: Vullingsgraad van de afvalbakken

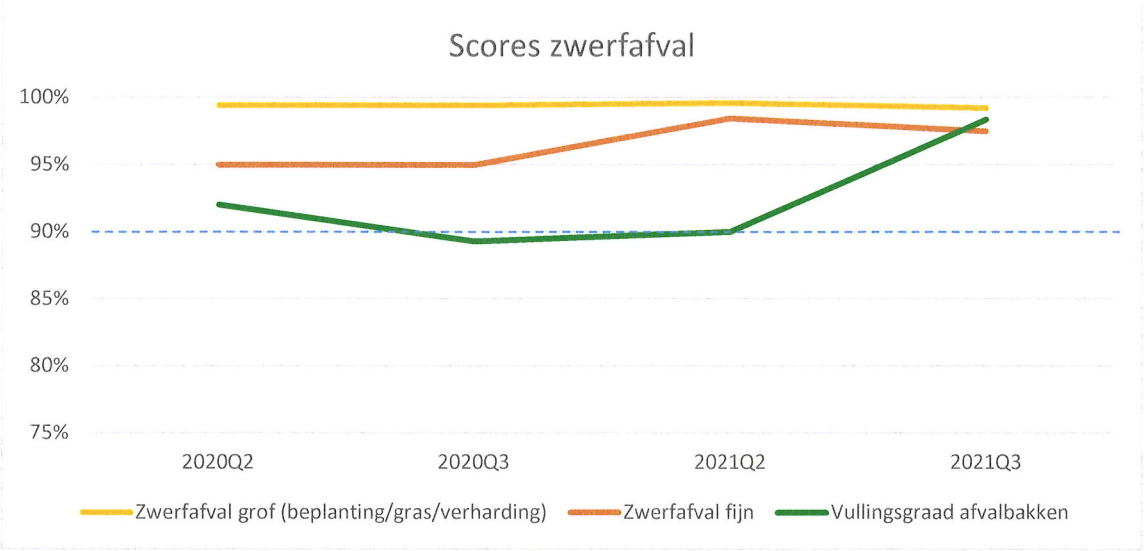

Figuur 12: voorbeeldfoto's

Trendweergave

Het is tevens mogelijk om de gegevens te combineren in een trendweergave. Hierin zijn alle gegevens van zwerfafval grof (groter dan 10 centimeter) bij elkaar opgeteld tot één resultaat. Om een goed vergelijk in tijd te maken, zijn tevens de gegevens van de vullingsgraad van de afvalbakken meegenomen, gezien deze effect hebben op het zwerfafval.

Figuur 13: Trendweergave scores zwerfafval 2020-2021

Opvallend is dat zwerfafval grof gedurende de metingen zeer stabiel scoort. Zwerfafval fijn fluctueert tussen de 95- en 98 procent. De vullingsgraad van de afvalbakken scoort in kwartaal 3 van 2020 zelfs iets onder de 90-procentsnorm. Om zwerfafval te reduceren is het daarom belangrijk om de vullingsgraad van de afvalbakken (zie figuur 12) onder controle te krijgen.

Gedetailleerde gegevens zijn terug te vinden in de monitoringsapplicatie.